

Sygnatura akt XII C 2098/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

P., dnia 11 kwietnia 2016 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu XII Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Maria Taront

Protokolant: Starszy sekretarz sądowy K. C.

po rozpoznaniu w dniu 30 marca 2016 r. w Poznaniu

sprawy z powództwa J. P.

przeciwko (...) S.A. z siedzibą w W.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego na rzecz powódki kwotę 62.000 zł (sześćdziesiąt dwa tysiące złotych) z ustawowymi odsetkami od dnia 9 maja 2015 r. do dnia zapłaty;

II. w pozostałej części powództwo oddala;

III. kosztami postępowania obciąża w 1/4 powódkę a w 3/4 pozwanego i w związku z tym zasądza od pozwanego na rzecz powódki 5.787 zł.

/-/ M. T.

UZASADNIENIE

W dniu 14 października 2015r. powódka J. P. wniosła o zasądzenie od pozwanego (...) S.A. z siedzibą w W. na jej rzecz kwoty 82.000 zł tytułem zadośćuczynienia za śmierć ojca, wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 9 maja 2015r. do dnia zapłaty, a nadto o zasądzenie od pozwanego na jej rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W odpowiedzi na pozew z dnia 9 listopada 2015r. pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Pozwany podniósł, że wypadek, będący przyczyną krzywdy powódki miało zdarzenie w 2002r., zaś swoje roszczenie zgłosiła ona dopiero w 2015r. Zdaniem pozwanego, takie opóźnienie w zgłoszeniu roszczenia nie znajduje żadnego usprawiedliwienia i utrudnia ocenę stanu faktycznego. (k. 17-18)

Na rozprawie w dniu 25 stycznia 2016r. pozwany oświadczył, że jest gotowy wypłacić na rzecz powódki dodatkowe 30.000 zł. (k. 37)

W dalszym toku procesu strony podtrzymały swoje stanowiska procesowe.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 11 kwietnia 2002r. w P. doszło do wypadku komunikacyjnego na drodze K 11. Kierujący zespołem pojazdów składającym się z ciągnika siodłowego marki V. nr rej. (...) i naczepy marki SAM nr rej. (...) H. S. na skutek

niezachowania należytej ostrożności i mało wnikliwej obserwacji przedpola jazdy uderzył w tył prawidłowo stojącego na prawym pasie ruchu zespołu pojazdów składającego się z ciągnika siodłowego marki S. nr rej. (...) naczepą marki (...) nr rej. (...), którego kierujący O. P. w związku z awarią wykonywał wymianę koła naczepy. W następstwie wypadku O. P. doznał obrażeń, w wyniku których zmarł.

O. P. był ojcem powódki J. P..

Wyrokiem S. R. w P. II Wydział Karny H. S. został uznany za winnego przestępstwa z art. 177 § 2 k.k. popełnionego w wyżej opisany sposób,

Dowód: Wyrok S. R. w P. II Wydział Karny z dnia 18 marca 2003r. w sprawie o sygn. akt(...) – k. 8-9, odpis skrócony aktu zgonu w aktach szkody.

Pojazd, którym kierował sprawca wypadku w dacie wypadku objęty był ubezpieczeniem obowiązkowym odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych, na podstawie umowy zawartej z pozwanym.

W piśmie z dnia 30 marca 2015r. powódka zgłosiła pozwanemu swoje roszczenie w kwocie 120.000 zł tytułem zadośćuczynienia za naruszenie dóbr osobistych w związku ze śmiercią ojca. Decyzją z dnia 8 maja 2015r. pozwany przyznał powódce zadośćuczynienie w kwocie 18.000 zł.

Dowód: akta szkody – pism powódki z dnia 30 marca 2015r., pismo pozwanego z dnia 8 maja 2015r.

W chwili śmierci ojca powódka miała 13 lat. Ojciec powódki zginął o 23.10. Ona o tym fakcie dowiedziała się od swojej matki rano następnego dnia. Początkowo powódka nie przyjęła do wiadomości śmierci ojca. O drastycznych okolicznościach śmierci powódka dowiedziała się z relacji innych osób. Powódka odczuwała silny ból po stracie ojca, a także cierpiała na bezsennność, duszności, bała się ciemności i miała koszmary. Nie korzystała z pomocy psychologa. Obecnie nadal zdarza jej się odczuwać lęki i budzić się nagle w nocy.

Powódkę łączyła więź emocjonalna z ojcem, był on dla niej wsparciem, uczestniczył w jej wychowaniu.

W związku z tym, że powódka była najstarszą z trójki siostr, spadło na nią część obowiązków związanych z opieką nad młodszym rodzeństwem. W czasie, kiedy jej mama była w pracy, powódka opiekowała się rodzeństwem, sprzątała, gotowała. Była także powiernikiem matki, która wymagała wsparcia. Inni dorośli z rodziny mówili jej, że powinna pomagać mamie i siostr. Powódka wyprowadziła się z domu rodzinnego, gdy miała 18 lat, potem rozpoczęła studia w T.. W czasie wolnym starała się przyjeżdżać do domu, wspierała nadal matkę w wychowaniu młodszych siostr. Po studiach powódka przeprowadziła się do G., gdzie pracuje. Jej zarobki stanowią kwotę 3.200 zł brutto miesięcznie. Obecnie powódka zamierza wyjść za mąż.

Dowód: zeznania powódki – k. 46-47, zeznania świadka H. P. – k. 38, zeznania świadka K. P. – k. 38.

Opisane wyżej okoliczności były w większości niesporne. W szczególności pozwany nie kwestionował okoliczności, w jakich doszło do wypadku. Nadto nie były kwestionowane przez żadną ze stron złożone w sprawie dokumenty, które również nie wzbudziły wątpliwości Sądu. Okolicznościami spornymi w przedmiotowej sprawie była jedynie wysokość żądania powódki.

Zgromadzone w sprawie dokumenty w większości nie były kwestionowane przez strony, ani nie wzbudziły wątpliwości Sądu. Sąd uznał, zatem za wiarygodne wszystkie powołane wyżej dokumenty urzędowe i dokumenty prywatne, znajdujące się w aktach sprawy. Autentyczność dokumentów prywatnych i urzędowych, jak również prawdziwość treści dokumentów urzędowych nie była kwestionowana przez żadną ze stron postępowania w oparciu o treść art. 232 k.p.c. w zw. z art. 252 k.p.c. i art. 253 k.p.c., a i Sąd nie znalazł podstaw do tego, aby uczynić to z urzędu. Tym samym okazały się one istotne dla potrzeb rozstrzygnięcia tego sporu.

Dokumentami o szczególnym znaczeniu są wyrok S. R. w P. II Wydział Karny z dnia 18 marca 2003r. w sprawie o sygn. akt (...) (k. 8-9). W uzasadnieniu tego wyroku przytoczono okoliczności wypadku, któremu uległ ojciec powódki oraz akta szkody pozwanego.

Sąd dał wiarę w całości zeznaniom świadków H. P. (k. 38) i K. P. (k. 38). Zeznania ocenić należało jako spontaniczne i sprawiające wrażenie szczerych, a nadto nie były one kwestionowane przez pozwanego. Stanowiły one przydatny materiał dowodowy z uwagi na swoją treść.

Za wiarygodne i mające pełną moc dowodową należało uznać także zeznania powódki (k. 46-47), która opisała swoje relacje z ojcem, przeżycia związane ze śmiercią ojca. Strona pozwana nie kwestionowała tych zeznań, a Sąd nie znalazł przyczyn, dla których miałyby czynić to z urzędu.

Sąd zważył co następuje:

Powództwo okazało się zasadne w części. Sam fakt zaistnienia wypadku drogowego, jak również jego okoliczności nie pozostawały pomiędzy stronami sporne. Powódka wskazywała na swoją silną więź z ojcem, która, jej zdaniem, uzasadnia przyznanie zadośćuczynienia w kwocie 82.000 zł.

Pozwany natomiast wnosił o oddalenie powództwa, argumentując, iż od zdarzenia stanowiącego podstawę żądania powódki do dnia wystąpienia przez powódkę z roszczeniem o zapłatę minęło prawie 11 lat, a to spóźnienie powoduje utrudnienia w ocenie stanu faktycznego w zakresie funkcjonowania rodziny i charakteru więzi łączących jej członków. Zdaniem pozwanego, negatywne konsekwencje tego stanu rzeczy nie powinny go obarczać.

Pozwany ponosi odpowiedzialność cywilną za szkodę spowodowaną przez sprawcę wypadku kierującego pojazdem ubezpieczonym w (...) S.A., na podstawie przepisów obowiązujących w chwili zaistnienia zdarzenia będącego podstawą żądania sformułowanego w powództwie tj. art. 445§ 1 k.c. w zw. z 436 § 1 k.c. i w zw. z art. 822 k.c. i art. 34 Ustawy z dnia 22 maja 2003r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz.U.03.124.1152) stanowiącym, iż z ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych przysługuje odszkodowanie, jeżeli posiadacz lub kierujący pojazdem mechanicznym są obowiązani do odszkodowania za wyrządzoną w związku z ruchem tego pojazdu szkodę, której następstwem jest śmierć, uszkodzenie ciała, rozstrój zdrowia bądź też utrata, zniszczenie lub uszkodzenie mienia. Zgodnie natomiast z art. 35 w/w ustawy Ubezpieczeniem OC posiadaczy pojazdów mechanicznych jest objęta odpowiedzialność cywilna każdej osoby, która kierując pojazdem mechanicznym w okresie trwania odpowiedzialności ubezpieczeniowej, wyrządziła szkodę w związku z ruchem tego pojazdu.

Sąd w pełni podziela pogląd, zgodnie z którym najbliższemu członkowi rodziny zmarłego przysługuje na podstawie art. 448 k.c. w zw. z art. 24 § 1 k.c. zadośćuczynienie za doznaną krzywdę, gdy śmierć nastąpiła na skutek deliktu, który miał miejsce przed dniem wejścia w życie przepisu art. 446 § 4 k.c. (to jest przed dniem 3 sierpnia 2008 r.). W judykaturze wskazane są kryteria, którymi należy się kierować przy ustalaniu wysokości zadośćuczynienia. Zadośćuczynienie ma mieć przede wszystkim charakter kompensacyjny, wobec czego jego wysokość nie może stanowić zapłaty symbolicznej, lecz musi przedstawiać jakąś ekonomicznie odczuwalną wartość. Jednocześnie wysokość ta nie może być nadmierną w stosunku do doznanej krzywdy, ale musi być "odpowiednia" w tym znaczeniu, że powinna być - przy uwzględnieniu krzywdy poszkodowanego - utrzymana w rozsądnych granicach, odpowiadających aktualnym warunkom i przeciętnej stopie życiowej społeczeństwa (por. wyr. SN z 28 września 2001 r., III CKN 427/00, niepubl.). Niewymierny w pełni charakter tych okoliczności sprawia, że sąd przy ustalaniu rozmiaru krzywdy i tym samym wysokości zadośćuczynienia ma pewną swobodę. Podkreśla się, że ocena sądu w tym względzie powinna się opierać na całokształcie okoliczności sprawy, nie wyłączając takich czynników, jak np. wiek poszkodowanego i postawa sprawcy. Wiek poszkodowanego i postawa sprawcy mogą rzutować na rozmiar krzywdy: gdy poszkodowany jest osobą młodą lub następuje szczególne nasilenie winy sprawcy rozmiar krzywdy może być większy niż gdy takie okoliczności nie występują. W orzecznictwie wskazuje się, że na rozmiar krzywdy mają przede wszystkim wpływ: dramatyzm doznań osoby bliskiej, poczucie osamotnienia i pustki, cierpienia moralne i wstrząs psychiczny wywołany

śmiercią osoby najbliższej, rodzaj i intensywność więzi łączącej pokrzywdzonego ze zmarłym, wystąpienie zaburzeń będących skutkiem tego odejścia (np. nerwicy, depresji), roli w rodzinie pełnionej przez osobę zmarłą, stopień w jakim pokrzywdzony będzie umiał się znaleźć w nowej rzeczywistości i zdolności jej zaakceptowania, leczenie doznanej traumy, wiek pokrzywdzonego (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z 16 października 2012 r., I ACa 435/12, LEX nr 1237230). W wyroku z dnia 07 marca 2014 roku Sąd Najwyższy stanął na stanowisku na rozmiar krzywdy podlegającej naprawieniu przez zadośćuczynienie, o którym mowa w art. 446 § 4 k.c., mają wpływ przede wszystkim: wstrząs psychiczny i cierpienia moralne wywołane śmiercią osoby bliskiej, poczucie osamotnienia i pustki po jej śmierci, rodzaj i intensywność więzi łączącej pokrzywdzonego ze zmarłym, rola w rodzinie pełniona przez osobę zmarłą, wystąpienie zaburzeń będących skutkiem śmierci osoby bliskiej, stopień, w jakim pokrzywdzony będzie umiał odnaleźć się w nowej rzeczywistości i zdolność do jej zaakceptowania, wiek zarówno zmarłego, jak i pokrzywdzonego (IV CSK 374/13, LEX nr 1438653). Krzywdę doznaną w wyniku śmierci osoby bliskiej bardzo trudno ocenić i wyrazić w formie pieniężnej. Każdy rozważany przypadek powinien być zatem traktowany indywidualnie z uwzględnieniem wszystkich okoliczności sprawy, przy czym ocena ta powinna opierać się na kryteriach obiektywnych, a nie na wyłącznie subiektywnych odczuciach pokrzywdzonego.

Kwestia wysokości należnego powódce zadośćuczynienia była sporna. Pozwany argumentował, iż wypłacona już przez niego kwota 18.000 zł wyczerpuje jej roszczenia z tytułu zadośćuczynienia.

Przepisy kodeksu nie zawierają żadnych kryteriów, jakie należy uwzględniać przy ustalaniu wysokości zadośćuczynienia pieniężnego. W orzecznictwie przyjmuje się, że kryteria istotne przy ustaleniu „odpowiedniej sumy zadośćuczynienia” to: rodzaj naruszonego dobra, zakres i rodzaj rozstroju zdrowia, czas trwania cierpienia, wiek pokrzywdzonego, intensywność ujawnionych doznań fizycznych i psychicznych, rokowania na przyszłość, stopień winy sprawcy (tak: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 kwietnia 2006 roku sygn. akt IV CSK 99/05 Lex 198509).

Jak wskazuje się w doktrynie i orzecznictwie zadośćuczynienie z art. 445 k.c. ma przede wszystkim charakter kompensacyjny i tym samym jego wysokość musi przedstawiać jakąś ekonomicznie odczuwalną wartość. Wysokość ta nie może być jednak nadmierna w stosunku do doznanej krzywdy i aktualnych stosunków majątkowych społeczeństwa, a więc powinna być utrzymana w rozsądnych granicach (tak: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 lutego 1962 r., 4 CR 902/61, OSNCP 1963, nr 5, póź. 107; w wyroku z dnia 24 czerwca 1965 r., I PR 203/65, OSPiKA 1966, póź. 92; por. też wyrok z dnia 22 marca 1978 r., IV CR 79/78, Monitor Prawniczy - Zestawienie Tez (...) str. 469).

Podkreślenia wymaga również okoliczność, iż treść art. 445 k.c. pozostawia - z woli ustawodawcy - swobodę sądowi orzekającemu w ustalaniu wysokości zadośćuczynienia i pozwala - w okolicznościach rozpoznawanej sprawy - uwzględnić indywidualne właściwości i subiektywne odczucia osoby pokrzywdzonej. Istotne kryteria mające wpływ na wysokość zadośćuczynienia, to przede wszystkim stopień cierpienia fizycznych i psychicznych, ich intensywność, czas trwania, nieodwracalność następstw, rozmiar kalectwa i konsekwencje doznanego uszczerbku w życiu osobistym i społecznym (tak: Sąd Apelacyjny w Rzeszowie, I ACa 198/15, LEX nr 1808729).

Sąd w niniejszej sprawie kierował się przede wszystkim rozmiarem krzywdy, jakiej w wyniku śmierci ojca doznała powódka, mając na względzie charakter łączącej ją z poszkodowanym więzi. Ponadto Sąd miał na względzie sytuację osobistą i majątkową powódki. Sąd uznał, że żądana przez powódkę kwota 82.000 zł zadośćuczynienia jest nadmierna. Ocena całokształtu materiału dowodowego zgromadzonego, pozwoliła na ustalenie, że więź łącząca powódkę z ojcem była silna, a strata ojca w młodym wieku była dla powódki traumatycznym przeżyciem. Uporanie się z bólem, rozpaczą i poczuciem straty wymagało czasu. Powódkę łączyła więź emocjonalna z ojcem, jednak trudno obecnie określić skutki wypadku w sferze psychicznej powódki w odniesieniu do jej przyszłego życia rodzinnego i zawodowego, jednak pewne jest, że wskutek śmierci ojca utraciła osobę najbliższą, bowiem zapewniał on jej poczucie bezpieczeństwa, bliskości i szczęśliwe dzieciństwo, zwłaszcza z uwagi na fakt, iż powódka wychowywała się w pełnej rodzinie. Mając 14 lat powódka musiała częściowo przejąć obowiązki rodzica i zaopiekować się swoimi młodszymi siostrami, nagle oczekiwano od niej, że będzie zachowywać się jak osoba dorosła. Powódka utraciła możliwość duchowego i materialnego wsparcia ze strony ojca i pozbawiona została jego osobistych starań o jej wychowanie. Powyższe okoliczności, zdaniem Sądu, uzasadniają przyznanie powódce zadośćuczynienia w kwocie 80.000 zł, a mając na

względnie, że pozwany już wypłacił jej 18.000 zł w punkcie I wyroku zasądzono na rzecz powódki zadośćuczynienia w kwocie 62.000 zł. W pozostałym zakresie Sąd powództwo oddalił.

Sąd, ustalając wysokość zadośćuczynienia wziął pod uwagę stopień nasilenia cierpień psychicznych powódki, fakt, iż poradziła ona sobie z krzywdą jaka ją spotkała, brak rozstroju zdrowia wywołanego tragiczną śmiercią osoby najbliższej oraz konieczności korzystania z pomocy psychologicznej. W chwili obecnej powódka ukończyła studia, podjęła pracę, planuje małżeństwo. Mając na względzie znaczny upływ czasu od chwili wypadku, któremu uległ ojciec powódki do chwili wystąpienia przez nią z roszczeniem o zadośćuczynienie (13 lat), Sąd doszedł do wniosku, że konsekwencje tego zdarzenia są aktualnie dla powódki mniej dotkliwe.

Jak wskazuje art. 481 § 1 k.c. w sytuacji, gdy dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia. O odsetkach Sąd rozstrzygnął zgodnie z żądaniem powódki, zasądzając je od dnia następnego po dniu wydania przez pozwanego decyzji o wypłacie zadośćuczynienia powódce, to jest od dnia 9 maja 2015r. Nie ulega wątpliwości, że w tej dacie pozwana miała wiedzę o roszczeniu powódki.

Powódka wygrała proces w części stanowiącej 3/4 żądania zgłoszonego w pozwie (82.000 zł), zatem zgodnie z art. 100 k.p.c. Sąd rozdzielił stosunkowo koszty procesu. Na koszty procesu w niniejszej sprawie składają się opłata sądowa od pozwu w kwocie 4.100 zł (w całości uiszczona przez powódkę) oraz koszty zastępstwa procesowego pozwanego i powódki, które wynoszą po 3.600 zł - zgodnie z § 6 pkt 6 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za adwokackiego oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U. 2013.461) i koszty opłaty skarbowej od pełnomocnictwa – po 17 zł. Przypadająca na pozwanego części kosztów postępowania to 3/4 (w tym zakresie pozwany przegrał). Sąd zasądził zatem od pozwanego na rzecz powódki kwotę 5.787 zł, obejmującą część opłaty sądowej od pozwu w kwocie 3.075 zł (4.100 zł x 3/4) oraz kwotę 2.713 zł (3.617 x 3/4), stanowiącą część kosztów zastępstwa procesowego powódki.

SSO Maria Taront

ZARZĄDZENIE

1. Odnotować w kontrolce uzasadnień;
2. Odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikom stron,
3. przedłożyć za 2 tygodnie od doręczenia lub z apelacją.

P., dnia 4 maja .2016r. SSO Maria Taront